

OŽIVLJENO ZGODOVINSKO OKOLJE TRNOVEGA

Eipprova ulica ob Gradaščici se predstavlja

Eipprovi ulici je na eni strani zarisala mejo brežina Gradaščice, na drugi strani pa niz hiš, ki se v rahlo usločeni liniji vrstijo od Trnovskega pristana proti trnovski cerkvi. Trinajst jih je skupaj. So iz 19., delno iz 20. stoletja in so bile pozidane po velikem požaru leta 1800, vendar so vse nastale na prvotnih srednjeveških temeljih. Podoba uličnega loka se ni spreminjala odkar je bil ta del mesta prvič upodobljen na Valvazorjevih grafikah in poznejših kartah.

Edinstven obvodni ambient, značilna usločena gradbena linija ulice, način parcelacije z ozkimi, vodoravnimi progami, postavljenimi pravokotno na ulico, so narokovali zaščito tega predela. Najprej seveda na papirju s sprejetjem načelnih prostorskih dokumentov in z razglasitvijo Trnovega in Krakova za kulturni spomenik.

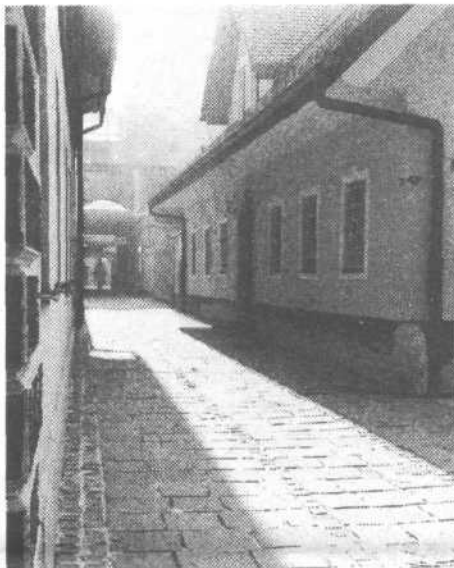

Ob brezovem drevoredu je lepa sprehajalna pot

Konkretnije so bile spomeniškovarstvene smernice glede prenove hiš in ureditve zunanjega prostora Eipprove ulice in 1988. leta tudi urbanistično arhitektonske zasnove.

Kompleksnost posega je zahtevala neko telo, ki bo skrbelo za pripravo in izvedbo, delno tudi za sredstva. Tako je bil pri izvršnem svetu občine imenovan Odbor za prenovo Eipprove ulice, v katerem so se prav zanimivo usklajevali in dopolnjevali interesi, stroka in zagnanost.

In tako se je začelo. Najprej s prenovo hiše Eipprova 17, kjer je danes Žitova pekarna in frizerski salon, sledila je Eipprova 3, v kateri sta Silvo Kačar in Rado Preis uredila, eden trgovino s svetili, drugi zoo trgovino. In za njimi ostali: v Eipprovi 5 je čistilnica, v Eipprovi 7 je Sax pub, Eipprova 2 je gostilna Fortunat, v Eippro-

Detajl pasaže pri trgovini Mercator

Nasilnost pločevine je žal prisotna tudi tu

vi 15 je trgovina Papirus, v še neprenovljenem delu pa bo drogerija, v Eipprovi 11 lastnik obljublja klasično slovensko gostilno z govejo juho in praženim krompirjem opoldne. Eipprova 9 in 13 še nista prenovljeni. Zanju je program obstajal, vendar ... Eipprova 19 ali nekdanja Dolenčeva kasarna, v kateri je trgovina Anika, Trnovski zvon in fotograf Keše, pa je v tem trenutku pretežak zalogaj.

Vzporedno s prenovami hiš je bila asfaltirana cesta, na kateri so prehodi za pešce poudarjeni z nekoliko dvignjenimi kockami, da onemogočajo prehitro vožnjo. Tekel pa je tudi posebno občutljiv del ureditve tega območja – pločnik, zgodovinsko pogojen kot breg reke in predprostor teh hiš. Zato so pri realizaciji tega zunanjega prostora upoštevane danosti: vrsta obstoječih in dodanih brez in nove, vmesne svetilke, ki v loku spremljajo celoten niz hiš, poudarjen z novo hojnico.

Pri osnovnih potezah so bili uporabljeni zgodovinski materiali kot npr. rdeče porfirne plošče in kocke. Le v podaljških lokah in prostor so svetle svetle plošče iz umetnega kamna. Ostale površine so na predlog konzilija pri Mestnem sekretariatu za urbanizem izvedene kot peščene površine. Zelo lep je detajl pasaže pri samopostrežni trgovini Mercator oziroma njen podaljšek pri gostilni Fortunat, kjer je simbo-

lično nakazana povezava starega dela z novim.

To pa seveda niso bila klasična cestna dela, ampak zahtevne ureditve v zgodovinskem okolju, ki so zahtevale predvsem veliko posluha. Imeli so ga avtor ureditvenega načrta zunanjega prostora arhitekt Roman Rems, brez dvoma pa tudi enota za komunalno gospodarstvo, oziroma gospoda Pavle Klavs in Stane Vidmar in izvajalec Cestno podjetje Ljubljana.

Marsikaj bo treba še urediti: pločnik ob Gradaščici, ulico Pri brvi in zaključiti južno stran vrtov ob Vogelni ulici z enakimi zidovi kot so ob Trnovskem pristanu. In ko bodo spomladi prve večje plohe na vseh peščenih površinah sprale najbolj drobno granulacijo peska, ga bo potrebno ponovno uvaljati, tako, da se ne bo raznašal po popločenih površinah.

S prenovljenimi objekti in programi v teh objektih, s samo ureditvijo zunanjega prostora Eipprove ulice dobiva novo nastalo okolje večjo vrednost tako v mestni kot kulturni podobi. Zato pa toliko bolj moti, da tako urejeno ulico, kjer naj bi vendarle dominirali pešci, vsiljiva pločevina oziroma nekultura avtomobilistov spreminja ulico v slabo in neurejeno parkirišče.

IRENA ADAMLE

Barčica po cesti plava...

Letošnja zima že ni bila naklonjena okolju. Sneg ni in ni hotel pokriti parkov, drevoredov, cest ... in hočeš nočeš se različna nesnaga za glavnimi ulicami kaže žal kar celo leto. Se na dan volitev ni hotel pokriti zakulisja ulic in če si želel glasovati za »Zelen«, si se med potjo do volišča gotovo premislil.

Pa poglejmo konkretno: Na križišču Langurove na Bičevju že več kot dve leti stoji parkirana barčica, pod njo pa še kup nesnage. Čigava je? Kdo si dovoli odvzemati parkirni prostor prebivalcem ali komur je že namenjen? Vsak, ki iz Langurove zavije na Bičevje, dobi občutek neurjenosti, nečistoče, čeprav je okolica blokov solidno pospravljena. Mislim, da mora nekdo poskrbeti za odstranitev te barčice, če drug ne, pa takojimeno »zelene baretke« in jo po Ljubljanskem barju usmeriti proti portoroški marini.

Se na en problem bi spomnila: odlagališče smeti, ki sega od gostilne Mirje skoraj do občinske stavbe. Mimoidočega kar v oči zbode. Parkirni prostor, oz. »vodni zbirnik«, se bi nekoč že lahko uredilo! Prah, ki se dviga od tal in smeti, ki ležijo vse povprek, res niso primerne za v center Ljubljane. Reklamni panoji, ki so obiti ob strani parkirišča, ne spadajo v takšno okolje. Firme (Tobačna tovarna, REVOZ, Delo, U. C. of Benetton, Henkel ...), ki so dobile dovoljenje za tamkajšnje reklamo, bi lahko najprej uredile okolico. Zeleni naj bi najprej počistili dobesedno pred svojim pragom in se šele nato »obesili« na panje. Reklame z različnimi tujimi napisi (Test the West, Happy New Year, Homo sapiens) namreč res grdo izpadejo. Če že vstopamo v Evropo, naj nas nikar ne bo sram slovenskega jezika. Vsak narod ima pač svoj jezik in slovenščina je žal uradni jezik le v Sloveniji.

Prepričana sem, da bi se dobil dober najemnik, ki bi skrbel za red in čistočo tudi tamkajšnjega sadnega drevja in seveda v jeseni pobral za plačilo pridelek. Ne le nesnaga, tudi dragoceno sadje zgine med dvometriskimi koprivami. Če ni lastnika, ki bi moral nekaj ukreniti, pa naj se problem reši na predlagan način.

Pa lep pozdrav, Evropa!

MAJDA PRISTAVEC

Kdaj asfalt skozi Proscu?

Kljub večkratnim obljubam, cesta skozi Proscu še vedno ni dobila asfalta. Gre za eno najslabše vzdrževanih cest v KS Horjul in v KS Polhov Gradec, pa čeprav je cesta pomembna povezovalna žila, ki navsezadnje povezuje tudi Dolomite in Ljubljansko barje.

»Vidi se, da smo res odrinjeni nekam za vrh,« se čuti prizadetega kmet Stane Košir iz Zavrha, ki mora še vedno po luknjah do Horjula in do Polhovskega Gradca.

Mladi kmetovalec je, kot pravi, pripravljen tudi za teden dni iti prostovoljno z buldožerjem delati na cesti, če bi jo le asfaltirali. Hkrati pa opozarja, da če se tudi v tem letu (1993) ne bo nihče zganil, bodo cesto demonstrativno zaprli.

B. VRHOVEC

Udarliško do boljše ceste na Plešivici

Medtem ko ponekod čakajo zgolj na tujo pomoč, so se krajanje Plešivice kar sami lotili obnove njihove ceste, ki jih povezuje z dolino. Z odločno udarliško akcijo so opravili vsa zemeljska dela na celotni cestni trasi, zgradili propuste, spotoma restavrirali še 70 let star vodnjak ob cesti, dokončali pa mislijo tudi nekatere dele kanalizacijskega omrežja. Sám brežino ob cesti pa bodo na nekaterih mestih obdali s kamnito škarpjo. Vse skupaj gre za kake 3 kilometre ceste, kolikor je od Pod kamna v dolini do vrha hriba, na katerem je smao vaško jedro Plešivice. S prostovoljnimi delom, materialom, pa tudi denarjem so krajanje Plešivice pokrili vsaj polovico celotnih stroškov pri obnovi ceste, drugo polovico pa pričakujejo od širše družbene skupnosti, saj sami vsega le ne bodo zmogli. Če bo vse prav, bodo asfalt dobili ob koncu letošnje košnje.

BRANKO VRHOVEC

ALI STE VEDELI?

Draga poleg barja

Draga je ena izmed dolin, ki se globoko zajedajo v krmsko pogorje, res da najmanjša, gotovo pa najlepša, pravi biser narave. Na začetku doline so bile včasih opekarnice, zdaj pa domujejo tamkaj mladostniki, željni znanja in ustvarjalne spodbude. Naselje izgleda kot kak tabor skavtov ali gozdovnikov, le še jambor z zastavo manjka in skupinski pozdrav boginji jutranje zarje.

E. Z.

PREDSTAVLJAMO VAM NAŠ KRAJ:

GORIČICA

Vas v dveh delih

Zadnja med vsemi, ki ždijo na zahodnem obrobju krajevnne skupnosti Podpeč-Preserje je vas Goričica. Pravzaprav gre kar za dve naselji (Na griču in Gorenje), ki ju deli na pol cesta Podpeč-Borovnica, le nekoliko proč pa še železniška proga, ki se prav tako vije tja nekam proti Borovnici in naprej proti Logatcu.

Nič takšnega pravzaprav, ko ne bi bil podvoz pod progo, pod katero pelje cesta, ki povezuje oba dela vasi tako nizek, da že nekoliko višji tovornjaki ne morejo skozenj.

»To je za zdaj v tem kraju morda še največji problem,« opozarja na neprijetno prometno nevšečnost predsednik sveta KS Podpeč-Preserje Janez Repar. »Še posebno

je narodno, ker ceste pod podvozom ni moč več znižati, saj bi se potem pojavila talna voda, ki ne bi imela kam odteči. Včasih je proga peljala višje po hribu, zdaj pa je tam že nekaj časa cesta.«

Ceste, kolikor jih sploh je, so z izjemo nekaj krajših odsekov asfaltirane, nimajo pa, tako kot tudi po drugih vaseh v KS Podpeč-Preserje, javne razsvetljave. Denarja ni namreč niti za bolj pomembne stvari.

Podobno je tudi z načrtovano kanalizacijo. Vasi v KS so zelo raztresene in ležijo na različnih višinah, tako da bi bila gradnja kanalizacijskega omrežja tehnično več kot zahtevna. Kot nam je povedal Janez Repar, je KS sicer dala kanalizacijo v srednjeročni plan KS kot prioriteto, vendar plana na pristojnem mestu niso dali naprej.

Pitno vodo krajanje Goričice dobivajo iz istega črpališča (Virje) kot ostale vasi v krajevni skupnosti. Zaenkrat vode ne manjka, težave nastopijo le ob večjih deževjih, ko voda postane kalna. KS ima občinski odlok o zaščiti vodnih virov, ki zahteva zaščito vodnih virov tudi na širšem območju.

Nove telefonske številke.

Potem ko so v KS Podpeč-Preserje zaključili akcijo za razširitev telefonskega omrežja, imajo zdaj tudi v Goričici boljše telefonsko povezavo s svetom. Z izgradnjo nove